

ÖZON TABAKASINI İNCELTEEN MADDELERİN AZALTILMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik

Çevre ve Orman Bakanlığından

Resmi Gazete Tarihi : 23/05/2006

Resmi Gazete Sayısı : 26176

BİRİNCİ BÖLÜM : Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ülkemizin taraf olduğu Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü ve değişiklikleri ile kontrol altına alınan maddelerin kullanılmasına ve bazılarının tüketiminin bir takvim çerçevesinde azaltılarak kullanımdan kaldırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu Yönetmelik, kontrol altına alınan maddelerin dış ticaretini, kullanımını, bu maddelerin ve bu maddeleri içeren ürünlerin piyasaya sunulmasını, 2006 yılı ve sonrası ithalat ve kullanımları ile kamuoyunun bilgilendirilmesini kapsar.

Dayanak

Madde 3 - (1) Bu Yönetmelik;

a) 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin (f) bendine ve 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak,

b) 20/6/1990 tarihli Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi hükümleri ile 19/12/1991 tarihli Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü hükümleri paralelinde,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Azaltma takvimi: Kontrol altına alınan maddelerin bir takvim çerçevesinde azaltılarak kullanımdan kaldırılmalarını,

b) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

c) Dağıtıcı: Ozon tabakasını incelten herhangi bir maddeyi ithalatçılardan alarak bunu ülke içinde bir son kullanıcıya satan kişi veya kuruluşu,

ç) Geri kazanım: Hizmete sunma aşamasında ya da elden çıkarmadan önce her türlü ekipman ve makinelerden kontrol altına alınan maddelerin toplanması ve depolanmasını, geri kazanım, yeniden işleme, rehabilitasyona tabi tutulan hiçbir madde "üretim" olarak kabul edilmeyeceğini,

d) İşletme: Kontrol altına alınan maddeleri kullanarak piyasaya sunmak üzere yeniden işleyen, kullanılan maddeleri satışa çıkaran, ya da endüstriyel veya ticari amaçlar için bu maddeleri ithal eden gerçek ya da tüzel kişiyi,

e) Kontrol altına alınan maddeler: Tek başına ya da bir karışım içerisinde, ister saf ister geri kazanılmış, yeniden işlenmiş ya da rehabilite edilmiş hidrokloroflorokarbonlar (HCFC), halonlar, karbon tetraklorür (CCl₄), 1,1,1-trikloroetan (metil kloroform),

f) Kullanım: Kontrol altındaki maddelerin hammadde veya işleme ögesi olarak kullanılmaları dışında kalan, ürünlerin veya donanımın üretim bakım ve dolum uygulamalarını,

g) Montreal Protokolü: Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünü,

h) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,

ı) Piyasaya arz etmek: Kontrol altındaki maddeler veya bu maddeleri içeren ürünlerin (hidrokloroflorokarbonlar hariç) üçüncü kişiler nezdinde temini veya ikmal edilmesini,

i) Rehabilitasyon (ıslah etme): Kontrol altındaki bir maddeyi genellikle merkezi bir tesiste belirlenmiş bir performans standardına geri döndürmek için; filtre etme, kurutma, damıtma ve kimyasal işlemler aracılığıyla geri kazanılan kontrol altındaki maddenin işlenmesini ve derecesinin yükseltilmesini,

j) Sanayi işleme hammaddesi (işleme ögesi): Kimyasal madde olarak kullanılan veya orijinal şeklinde kimyasal dönüşüme uğrayan herhangi bir kontrol altına alınan maddeyi,

k) Son kullanıcı: Ozon tabakasını incelten bir maddeyi kullanarak, herhangi bir yöntemle ve herhangi bir formda ürün hazırlayan veya bu maddeyi kullanarak dolum, bakım ve onarım yapan, servis hizmeti veren veya bu maddeyi üretim faaliyeti sırasında herhangi bir şekilde kullanan kişi veya kuruluşu,

l) Tüketim miktarı: Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü uyarınca, Türkiye'nin uymakla yükümlü olduğu azaltma takvimi çerçevesinde belirlenen ve ülke içi üretim miktarı ile ithal edilen ozon tabakasını incelten madde miktarından bu maddelerin ihraç edilen miktarının çıkarılması suretiyle elde edilen miktarı,

m) Yeniden işleme: Filtre etme ya da kurutma gibi temel temizlik işlemini takiben geri alınan kontrol altındaki maddenin yeniden kullanılmasını, (soğutucular için yeniden işleme ekipmanı içerisinde yeniden doldurmayı da kapsar)

n) Zorunlu kullanım alanı: Canlı yaşamı, çevre veya ulusal güvenlik açısından, ozon tabakasını incelten maddelerin uygun alternatiflerinin bulunmadığı kullanım alanlarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM . Temel İlkeler

Azaltma takvimi

Madde 5 - (1) Montreal Protokolü ve değişiklikleri uyarınca üretimi, tüketimi ve ticareti kontrol altına alınan maddelerden;

a) Kloroflorokarbonların; 29034100.0000 GTİP nolu Triklorflometan (CFC-11), 290342.000000 GTİP nolu Diklordiflometan (CFC-12), 290343000000 GTİP nolu Triklortrifloretan (CFC-113), 290344100000 GTİP nolu Diklortetrafloretan (CFC-114), 290344900000 GTİP nolu Klorpentafloretan (CFC-115) servis amaçlı ithalatı 1/1/ 2006 tarihinden,

b) Laboratuvar amaçlı kullanım hariç, 290319100000 GTİP nolu 1,1,1 trikloreten (metil kloroform) ithalatı 1/1/2008 tarihinden,

itibaren tamamen yasaktır.

(2) Yukarıda belirtilen maddelerin Ek-1'de açıklanan laboratuvar ve zorunlu kullanım alanları için 1/1/2006 tarihinden sonra, teknik veya ekonomik açıdan kullanılabilir nitelikte olan alternatif maddelerin veya teknolojilerin varolmadığının belirlenmesi ve Bakanlığa belgelenmesi durumunda 31/12/2008 tarihine kadar ithalatına izin verilebilir. Bakanlık sadece insan sağlığının söz konusu olduğu durumlarda yukarıda belirtilen maddeler için izin süresini uzatabilir.

Halonların kullanımına ilişkin esaslar

Madde 6 - (1) Montreal Protokolü ile kontrol altına alınan;

Bromklor diflometan(Halon-1211),

Brom triflometan (Halon-1301),

Dibrom tetrafloretan(Halon-2402),

maddelerin yeni kurulacak sabit yangın söndürme sistemleri ve elde taşınabilen yangın söndürücülerde kullanılması yasaktır. Bu maddelerin ithalatına 1/1/2008 tarihinden itibaren izin verilmez. Ancak Bakanlık, uygun bulması durumunda zorunlu kullanım alanları için kullanılmış halon ithalatına izin verebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : Kontrol Altındaki Maddelerin Dış Ticareti

İthalatçıların kontrol belgesi alma, kayıt tutma ve bildirim yükümlülüğü

Madde 7 - (1) Metil bromür maddesi hariç olmak üzere, Montreal Protokolü ve Değişiklikleri ile kontrol altına alınan ozon tabakasını incelten maddeleri ithal eden kurum, kuruluş ve ithalatçı firmalar, Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasallara ilişkin Dış Ticaret Müsteşarlığınca düzenli olarak Resmi Gazete'de yayımlanan Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği çerçevesinde Bakanlıktan kontrol belgesi almak zorundadır.

(2) Ozon tabakasını incelten kontrol altına alınmış herhangi bir maddeyi saf veya karışım halinde ithal edenler, Ek-2'de yer alan form doldurularak her yıl Şubat ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilgilerini Bakanlığa göndermeleri gerekmektedir. İthalatçı firmalar

ithal ettikleri maddenin miktarını, menşeyini, alıcısını ve her alıcıya verilen miktarı, alıcının adı ve adresi, son kullanım alanları ve temin edilen ozon tabakasını incelten maddenin satılan miktarı, stok miktarını ve fiyatını da içerecek şekilde kayıt altına alarak her an denetime hazır tutmakla yükümlüdürler. Ozon tabakasını incelten maddelerin dağıtıcıları da aynı dönemler için satışların kayıtlarını tutmak, bunları beş yıl süreyle muhafaza etmek ve her an denetime hazır bulundurmaları zorundadır. Yetkili kişilerce imzalanarak gönderilecek olan kayıtlar gizli tutulur ve sadece bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kullanılır.

Geri kazanılmış, yeniden işlenmiş, artırılmış maddelerin ithalatı

Madde 8 - (1) Ozon tabakasını incelten geri kazanılmış, yeniden işlenmiş, artırılmış veya kullanılmış maddelerin ithalatı Bakanlığın iznine bağlıdır. Bu maddelerin, saflık özellikleri ve bu maddeleri işlemek isteyenlerin sahip olmaları gereken ekipmanlar Ek-3'de belirtilen özellikleri sağlamak zorundadır.

İhracatın kontrolüne dair düzenlemeler

Madde 9 - (1) Ozon tabakasını incelten maddelerin ihracatının kontrolüne ilişkin düzenlemeler, Bakanlığın uygun görüşü alınarak Müsteşarlıkça yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Üretimi, Kullanımı ve Yasaklaması

Aerosol ürünlerine ilişkin yasaklama

Madde 10 - (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde yer alan ozon tabakasını incelten maddelerin inhaleler dışında herhangi bir aerosol ürününde kullanılması bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren yasaktır.

Halonlu yangın söndürücülerin test ve personel eğitiminde kullanımı

Madde 11 - (1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer alan ozon tabakasını incelten maddelerin elde taşınabilen yangın söndürücü veya sabit yangın söndürme sistemlerinin test edilmesi ve personel eğitimi için kullanılması yasaktır. Bu yasağa uyulmadığı takdirde, bunların gerçekleştirildiği tesisler için halon ithalatına izin verilmez.

Ürün ithalatının yasaklanması

Madde 12 - (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamındaki ozon tabakasını incelten maddelerin Ek-4'te yer alan amaçlar için üretiminin yapılması ile Ek-5'de yer alan ürünlerin ithalatı yasaktır.

Kontrol altındaki maddelerin üretimi

Madde 13 - (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ozon tabakasını incelten Montreal Protokolü ve Değişiklikleri ile kontrol altına alınan maddelerden herhangi birini üretmek veya bunları kullanarak üretim yapan yeni tesis kurmak yasaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM : İthalat ve Kullanımlar

Kullanım sınırlaması

Madde 14 - (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamındaki ozon tabakasını inceltlen maddeler ve karbontetraklorür'ün kullanımı Bu Yönetmeliğin yayımından sonra sadece laboratuar ve zorunlu kullanım alanlarının ihtiyaçlarıyla sınırlıdır.

(2) İlgili kurum ve kuruluşlar, yukarıda belirtilen maddelere duyulan bir sonraki yıla ilişkin ihtiyaç miktarlarını her yıl Ağustos ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirmek zorundadır. İhtiyaç miktarı Türkiye'de geri kazanılmış madde miktarı dahil edilmeksizin tespit edilir.

Son kullanıcıların yeterlik esasları

Madde 15 - (1) Son kullanıcılar, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında yer alan soğutma ve iklimlendirme meslek dalı eğitim programından mezun kişiler veya meslek yüksekokulu mezunu iklimlendirme soğutma teknikerleridir. Bu niteliklere sahip olmayan son kullanıcılara bu maddelerin satışı yasaktır.

Arıtma merkezinden elde edilecek madde satışları

Madde 16 - (1) Bu Yönetmeliğin yayımından itibaren, bu Yönetmeliğin 5 ve 6 ncı maddeleri kapsamındaki ozon tabakasını inceltlen maddelerin sadece geri kazanım ve dönüşüm ile rehabilitasyon merkezinden elde edilecek ürünü üretenler, geri kazanım ekipmanı olan onaylı son kullanıcılara satmakla yükümlüdür.

Kesin kullanım yasağı

Madde 17 - (1) Zorunlu kullanım alanları hariç olmak üzere, 1/1/ 2015 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğin 5 inci madde kapsamındaki ozon tabakasını inceltlen maddelerin Türkiye sınırları içinde servis amaçlı kullanımı yasaktır.

ALTINCI BÖLÜM : Çeşitli ve Son Hükümler

Kontrol altındaki maddelerin ve bu maddeleri içeren ürünlerin piyasaya sunulması

Madde 18 - (1) Bu Yönetmeliğin 5 ve 6 ncı maddeler kapsamındaki ozon tabakasını inceltlen maddeleri içeren ürünlerin ithalatı yasaktır. Bu amaçla, ithalatçılar söz konusu ürünün ihracatçısı veya üreticisi tarafından düzenlenip ilgili ülke yetkili mercilerince onaylanmış ve ürünün içeriğinde, bu Yönetmeliğin 5 ve 6 ncı maddeler kapsamındaki ozon tabakasını inceltlen maddelerin kullanılmadığına dair bir ibarenin yer aldığı belgeyi gümrüklere ibraz etmek zorundadır. Bu tür belgelerin temin edilemediği durumlarda, fiili ithalat öncesinde, gümrük laboratuvarlarında veya sözkonusu laboratuvarlarda yapılamadığı takdirde Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek üniversiteler veya kamu kuruluşlarına ait laboratuvarlarda ithalatçı tarafından tüm masrafları ödenerek yaptırılacak, analizlerde ürünlerin bu Yönetmeliğin 5 ve 6 ncı maddelerde belirtilen ozon tabakasını inceltlen madde içemediğinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Kamuoyu ve sanayicilerin bilgilendirilmesi

Madde 19 - (1) Bakanlık alternatif madde ve/veya teknolojiler konusunda kamuoyunu ve sanayicileri bilgilendirir.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak alımlar

Madde 20 - (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren bütün kamu kurum ve kuruluşları yapacakları alımlar ve açacakları ihaleler sırasında, üretimde ozon tabakasını incelten maddelerin alternatiflerini kullanan ve/veya içeren ürünleri seçmek zorundadır.

İdari yaptırımlar

Madde 21 - (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmü uygulanır.

(2) Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasallara İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği çerçevesinde; Bakanlığın kontrolüne tabi olan, ozon tabakasını incelten maddelerin ithalatçılarının kontrol belgesi ile ilgili hükümlere uymaması durumunda, bu firmalara yeni bir kontrol belgesi düzenlenmez ve 7/9/2005 tarihli ve 2005/9454 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararında belirtilen yaptırımlar uygulanır.

(3) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışta bulunan ithalatçılara bir daha kontrol belgesi düzenlenmez.

Ozon tabakasını incelten maddelerin atıklarının bertarafı

Madde 22 - (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde yer alan ozon tabakasını incelten maddelerin atıklarının bertarafı konusunda 14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde gerekli tedbirler kullanıcılar tarafından alınır. Bu tür atığı bulunanlar, Bakanlığa bildirimde bulunmakla yükümlüdür.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 23 - (1) 25/7/1999 tarihli ve 23766 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 24 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

Eklere html olarak görmek için fihristi kullanınız.